

Den usynlige klassekammerat

– om forældres indflydelse
på klassens trivsel

Et dialogmateriale for skolebestyrelser og forældre i folkeskolen
under Undervisningsministeriets projekt "Udsatte Børn"

Lige
muligheder
for alle børn

Netværk: Inddragelse af de andre forældre
Udviklet i et samarbejde mellem Lyngby-Tårnåbæk, Albertslund og Randers kommuner
samt Ringkøbing Amt

Den usynlige klassekammerat

– om forældres indflydelse på klassens trivsel

Forord

Manglende forståelse og tolerance blandt forældre kan være en barriere for at få en mere rummelig klasse. Omvendt kan en velfungerende kreds af forældre, der taler godt sammen og løser eventuelle problemer i fællesskab, være med til at skabe en rummelig og god klasse, hvor alle elever trives.

Dialogmaterialet "Den usynlige klassekammerat – om forældres indflydelse på klassens trivsel" kan være med til gøre forældrene bevidste om deres egen indflydelse på klassens trivsel. Den tilhørende DVD har fokus på de positive historier, som kan inspirere til selv at gøre en forskel.

Med DVD'en og de tilhørende spørgsmål kan skolebestyrelsen i samarbejde med skolens ledelse og klassens lærere skabe dialog og debat blandt forældre i en klasse. Vi har forsøgt at lave spørgsmålene så konkrete og lettilgængelige som muligt ud fra emnerne på DVD'en. Materialet kan således bruges til gruppearbejde blandt forældrene eller som oplæg til en fælles debat.

Målet er, at forældrene ikke bare tager ansvar for deres eget barns trivsel – men for hele klassens trivsel. At de som positive rollemodeller går aktivt ind i processen med at skabe en god og rummelig klasse, som bygger på anerkendelse og respekt for den enkelte og retten til at være forskellig.

Materialet sætter fokus på at skabe "den gode klasse". Med udgangspunkt i konkrete problemstillinger fra DVD'en skal forældrene sammen diskutere: Hvad er en god klasse? Hvordan kan vi som forældre være med til at skabe en god klasse? Hvordan kan vi voksne være gode rollemodeller for klassens børn? Hvordan kan vi se forskellighed som en styrke?

Dialogmaterialet består af en DVD med fire cases fra forskellige folkeskoler. Hver enkelt case

beskriver konflikter eller begivenheder, hvor forældrenes rolle har været en medvirkende faktor for resultatet – børn, der trives sammen. Til hver case hører en række temaer med spørgsmål og udsagn til diskussion.

De forskellige cases kan ses uafhængigt af hinanden. Dermed er der mulighed for at vælge den eller de "historier", som matcher den problemstilling, man netop ønsker at tage op i en klasse. De fire cases sætter fokus på temaer som åbenhed og dialog, forældre som rollemodeller samt trivsel og læring.

God fornøjelse!!

Forfatterne
Juni 2006

Far på banen

Tema: Trivsel og læring

Da drengene gik i 1. klasse, var der store problemer. Klassen bestod af mange drenge og få piger. Pigegruppen fungerede, mens drengegruppen var præget af konflikter, drillerier og uvenskab. I timerne var der meget uro. Kollektiv udskældning var daglig kost. Den dårlige trivsel i klassen spillede negativt ind på børnenes indlæring. Børnene var ikke i stand til at lære det, der forventes af en 1. klasse.

Spørgsmål og emner til diskussion

- Hvordan oplever vi som forældre sammenhæng mellem børnenes trivsel og deres indlæring?
- Hvilke aktiviteter kan vi som forældre sætte i gang for at skabe trivsel for alle i klassen?
- Hvordan bliver børnene bevidste om deres egen rolle i skabelsen af den gode klasse?
- Hvordan kan vi sikre, at alle børn er med i fællesskabet? Også børn, hvor opbakning mangler hjemmefra?
- Diskutør udsagnet: Hos forældrene findes den vigtigste nøgle til skabelsen af en rummelig klasse, hvor alle trives!

Tema: Samarbejde

Skolen indkalder til et møde, hvor forældrene orienteres åbent og ærligt om klassens problemer. Skolen sætter ekstra ressourcer ind for at arbejde med klassens sociale liv. Der laves en handleplan, og forældrene aftaler, at penalhus og taske fremover skal være i orden, ligesom børnene ikke mere må medbringe legetøj – målet er mere ro og færre konflikter.

Spørgsmål og emner til diskussion

- Hvad skal der til, for at samarbejdet mellem skolen og forældre fungerer?
- Hvordan kan en konkret trivsels-handleplan for "vores klasse" se ud?
- Hvordan kan vi skabe tillid mellem os forældre, så vi kan tale åbent om konkrete problemer i klassen?
- Hvordan sikrer vi, at alle forældre føler sig som vigtige medspillere i klassens liv?
- Diskutér udsagnet: Hvad der sker i skolen
– det er lærernes ansvar!

Tema: Forældre som rollemodeller

Forældrene til børnene i klassen oplever, at de selv bærer et stort ansvar for hele klassens trivsel. De oplever sig selv som rollemodeller, f.eks. når børnene kommer hjem og fortæller om konflikter og hændelser i klassens dagligdag. Den måde forældrene taler om klassekammeraterne, skolen og lærerne, smitter af på deres eget barns holdninger, sprog og adfærd. Desuden har drengenes forældre tydeligt kunnet mærke, at de fælles aktiviteter har gjort en forskel. Børnene har lært, at de kan være sammen på en god måde.

Spørgsmål og emner til diskussion

- Hvordan kan vi som forældre gennem vores sprog og vores adfærd være med til at skabe trivsel og rummelighed i klassen?
- Hvordan kan vi som forældre bakke op om de andre elever i klassen, når vi taler med vores eget barn? Hvad er godt at sige, og hvad skal man f.eks. holde for sig selv?
- Dit barn kommer hjem og fortæller, at nu har Peter igen drillet. Hvordan takler du den situation på en konstruktiv og fremadrettet måde?
- Diskutér udsagnet: Forældre kan tale et barn ud af en klasse!
- Diskutér udsagnet: Der er ingen som forældre, der kan påvirke trivslen i en klasse – endda uden selv at være til stede.

Plads til Jeppe

Tema: Børn med særlige behov

Jeppe er en dreng med infantil autisme. Han er på mange måder velfungerende, men ofte må klassekammeraterne tage særlige hensyn til ham. Det er blevet en naturlig del af deres dagligdag. Skolen har bakket meget op om at få Jeppe til at lykkes. Der er sat ekstra ressourcer af til klassen og Jeppe, men også opbakningen fra de andre forældre har været vigtig i forløbet.

Spørgsmål og emner til diskussion:

- Hvilke værdier sætter vi højest i "vores" klasse?
- Er der plads til børn med særlige behov i "vores" klasse?
- Hvilket medansvar har vi som forældre, for at klassen kan rumme børn med særlige behov?
- Hvilke fordele kan der være ved at have et barn med særlige behov i klassen?
- Diskutér udsagnet: Det er vigtigt, at børn oplever, at mennesker er forskellige og har forskellige evner, interesser, meninger og behov!
- Diskutér udsagnet: Forskellighed er en styrke!

Tema: Åbenhed

Jeppes forældre har valgt at være meget åbne om Jeppe særlige situation. Denne åbenhed har været vigtigt for klassens andre forældre. Jeppe far fortæller, at åbenheden er vigtig – for når forældrene kender Jeppe, så er de positive overfor ham – og det smitter af på børnene. De andre forældre oplever, at åbenheden har gjort dem mindre bekymrede.

Spørgsmål og emner til diskussion:

- Hvor meget åbenhed er der i den forældregruppe, vi er en del af?
- Hvordan kan vi som forældre blive bedre til at skabe åbenhed og tillid i forældregruppen?
- Hvad ville du have brug for, at de andre forældre gjorde, hvis Jeppe var din søn?
- I hvilke andre situationer kan det være vigtigt for dig som forælder at få åben og ærlig information? Eller give den?
- Hvor går din grænse for åbenhed? Har forældre f.eks. også "tavshedspligt"?

Mathias vender tilbage

Tema: Forældrenes medansvar

I de første skoleår på Nyvangsskolen opleves Mathias som en dreng, der har svært ved at koncentrere sig og at styre sit temperament. Det besluttes derfor, at han skal fortsætte skolegangen på en kommunal specialskole. Denne løsning er ikke varig, for Mathias savner sine gamle klassekammerater. Efter et års tid starter Mathias på Nyvangsskolen igen - i starten dog kun med 1 - 2 dage om ugen.

Forældrene har et stort medansvar for trivsel i klassen, fordi de er børnenes rollemodeller. Det betyder, at børnene overtager deres forældres holdninger og adfærd og bringer disse med ind i klassen på godt og ondt.

Spørgsmål og emner til diskussion

- Hvordan kan vi som forældre være med til at skabe accept og rum i klassen for en dreng som Mathias?
- Diskutér udsagnet: "Forældre kan tale et barn ud af en klasse!"

Tema: Klassens sociale liv

Mathias' klassekammerater på Nyvangsskolen er meget bevidste om, at Mathias kommer tilbage til klassen. De har forberedt sig, talt meget om det og tager hensyn til ham. Tilsvarende arbejder Mathias også på at ændre sin adfærd, så han kan blive en del af klassen fremover.

Spørgsmål og emner til diskussion

- Hvordan kan vi som forældre bakke op om at skabe en rummelighed i klassen, så alle elever føler sig velkomne?
- Hvordan kan vi som forældre støtte klassens sociale liv, så det udvikler sig i en positiv retning til gavn for alle i klassen?
- Diskutér udsagnene: "Lige børn leger bedst" og "Mangfoldighed er fællesskabets største styrke".

Tema: Plads til alle

En god klasse har plads til alle elever på trods af forskelligheder. Klasselæreren siger: "Tre unormale børn bliver ikke normale af at gå sammen" i sin argumentation for, hvorfor der skal være plads til Mathias. En af forældrene fortæller, at Mathias formentlig ofte er blevet gjort til sydebuk for noget, en anden har gjort.

Spørgsmål og emner til diskussion

- Hvordan reagerer du, hvis dit barn kommer hjem og fortæller, at "Peter" igen har lavet ballade? Og hvad, hvis dit barn gentagne gange siger, han er blevet slået af "Peter"?
- Hvad ville du have brug for, at de andre forældre gjorde, hvis du var forælder til Mathias?
- Hvordan kan vi som forældre samarbejde med hinanden og med skolen om at løse problemer i klassen på en konstruktiv og fremadrettet måde?
- Diskutér påstanden: "Tre unormale børn bliver ikke normale af at være sammen."

Konflikter og roller

Tema: Konfliktløsning i den gode klasse

Skolelederen på Spjald Skole fortæller, at den gode klasse er kendetegnet ved, at alle elever er en del af fællesskabet. Klasselæreren fortæller, at de sociale spilleregler skal være på plads – eleverne skal føle sig trygge, før de kan lære noget.

Spørgsmål og emner til diskussion:

- Hvordan kan vi som forældre være med til at forebygge og løse konflikter i klassen?
- Hvordan reagerer du, når dit barn har en konflikt med en klassekammerat? Hvordan taler du med dit barn om konflikter i skolen?
- Hvordan kan vi som forældre støtte op om de sociale spilleregler, der er aftalt i klassen?

Tema: Forældre som rollemodeller

Hele klassens trivsel er en forudsætning for det enkelte barns trivsel. Skolelederen fortæller, at børn lytter meget mere til forældrene, end forældrene ofte selv tror. Børnene overtager ofte forældrenes holdninger og synspunkter. Derfor er det bl.a. vigtigt, at forældre er bevidste om, hvordan de omtaler klassens andre børn og deres forældre.

Spørgsmål og emner til diskussion:

- Hvordan reagerer du, hvis dit barn kommer hjem og fortæller, at "Peter" igen har drillet?
- Hvordan kan vi tale med vores eget barn på en måde, der støtter klassens trivsel og rummelighed?
- Hvad er en god rollemodel?
- Diskutér udsagnet: "Børn bærer ofte forældrenes holdninger med ind i skolen."
- Diskutér udsagnet: "Jeg giver altid mit barn ret, når det klager over ting, der er sket i skolen."

Netværkproduktet er udført af følgende:

Albertslund Kommune, Søndergårds skolen
Randers Kommune, Oust Mølleskolen
Det Regionale Udviklingsråd, Ringkøbing Amt

Forfattergruppen:

Jørgen Ahler, De samvirkende Invalideorganisationer
Ellen Andersen, Skolebestyrelsesformand, Engbjergskolen
Søren Peder Jensen, Skole & Samfund
Vera Daugaard, Skolebestyrelsesformand, Lind Skole
Bente Sloth, KVIS-konsulent

Materialet består af en DVD og et følgemateriale. Forfatterne optræder også med rollespil som udgangspunkt for dialog i forbindelse med konferencer og temadage

Koordinatorer:

Bente Sloth (primær)
Ulla Ramussen (sekundær)

Mere information på: www.kvis.org eller www.udsattboern.net

Undervisningsministeriet har finansieret udgivelsen af denne publikation.

Mening og synspunkter i publikationen står for forfatterens egen regning.

Mere information på www.kvis.org

Trykt i 400 eksemplarer

Design og opsætning:

A.B.Andersen Grafisk Design. abandersen.dk

Tryk: PrintNord

ISBN 87-991408-0-2

